

Besluit diergezondheid

De 7 IAK-vragen:

1. Wat is de aanleiding?

De aanleiding voor dit besluit is de nieuwe Europese diergezondheidsverordening (Animal health regulation) die 21 april 2021 van toepassing wordt (PbEU 2016, L 84). Op dat moment zal de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en alle daarop gebaseerde regelgeving worden ingetrokken en worden de nationale diergezondheidsregels op de Wet dieren gebaseerd. Net als onder de oude diergezondheidsregels blijven nationale regels noodzakelijk. Het gaat om regels die nodig zijn om uitvoering aan de Europese regels te kunnen geven en om regels die aanvullend zijn op de Europese regels. Het bijgevoegde ontwerpbesluit introduceert een nieuwe AMvB, het Besluit diergezondheid. Daarnaast wijzigt dit besluit een aantal bestaande besluiten; het Besluit houders van dieren, het Besluit diergeneesmiddelen, het Besluit dierlijke producten en het Besluit handhaving en overige zaken Wet dieren.

2. Wie zijn betrokken?

Voor het hele proces van de totstandkoming van de diergezondheidsverordening en de uitvoering daarvan in Nederland heeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit een klankbord van betrokken partijen opgericht. In deze klankbordgroep hebben de volgende partijen zitting:

- Avined
- Centrale Organisatie voor de Vleessector
- Dibevo
- Dierenbescherming
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
- Nederlandse Belangenvereniging van Hobbydierhouders
- Nederlandse Melkveehoudersvakbond
- Nederlandse Vereniging van Dierentuinen
- Nederlandse Zuivelorganisatie
- Producentenorganisatie Varkenshouderij
- Royal GD B.V. (Gezondheidsdienst voor dieren)
- Sectorraad paarden
- Stichting Brancheorganisatie Kalvesector
- Topigs Norsvin
- Vee & Logistiek Nederland

De onderwerpen waarvoor in het Besluit diergezondheid regels zijn opgenomen en de beleidsvoornemens daaromtrent zijn met deze klankbordgroep besproken.

3. Wat is het probleem?

Besmettelijke dierziekten en de maatregelen die nodig zijn om ziekten te bestrijden of beheersen kunnen grote gevolgen hebben voor dieren, dierpopulaties, dierhouders, welzijn, biodiversiteit, volksgezondheid en de economie. Het behouden en voortdurende verbeteren van de diergezondheidsstatus in de Europese Unie is daarom van groot belang. De diergezondheidsverordening draagt bij aan de voltooiing van de interne markt en het voorkomen van de verspreiding van besmettelijke ziekten.

Voor Nederland geldt dat de dierhouderij zich kenmerkt door een hoge dichtheid van locaties waar dieren worden gehouden, grote dieraantallen en door uitgebreide internationale handelscontacten, zowel met andere lidstaten als landen buiten de Europese Unie. De noodzaak voor aanvullende nationale regels komt voort uit het feit dat de verordening voor sommige thema's geen regels of beperkt regels stelt. Terwijl het voor een effectieve preventie, bewaking en monitoring en bestrijding wel noodzakelijk is regels te stellen. Zo ziet de verordening bijvoorbeeld alleen op verplaatsingen van dieren tussen lidstaten en niet op verplaatsingen van dieren binnen een lidstaat. Van uit het oogpunt van preventie kan het evenwel nodig zijn ook regels te stellen aan het verplaatsen van dieren binnen een lidstaat. Om deze redenen is het noodzakelijk om nationaal aanvullende regels te stellen ten aanzien van preventie, bewaking en monitoring en bestrijding van dierziekten.

4. Wat is het doel?

Het doel van het besluit is om in aanvulling op de Europese regels nationale regels te stellen voor de preventie, bewaking en bestrijding van dierziekten. Met als doel een hoog niveau van diergezondheid in Nederland te borgen.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

De overheid heeft bij preventie, bewaking en bestrijding van bepaalde aangewezen dierziekten een rol. Die kan voortkomen uit concrete verplichtingen in Europees recht, maar kunnen ook nationaal ingegeven zijn. De reden daarvoor is dat bepaalde dierziekten niet met normale bedrijfsmiddelen bestreden kunnen worden, maar een effectieve bestrijding van die ziekten alleen mogelijk is door overheidsoptreden. Ook kan de overheidsinterventie bij een bepaalde ziekte gelegen zijn in het feit dat de dierziekte een gevaar voor de volksgezondheid kan vormen.

6. Wat is het beste instrument?

Om een effectieve borging van de preventie, bewaking en bestrijding van aangewezen dierziekten mogelijk te maken is regelgeving het beste instrument. Houders van dieren en anderen die met dieren werken moeten verplicht kunnen worden bepaalde regels te volgen. Meer vrijwillige instrumenten zijn niet geschikt aangezien bij de aangewezen besmettelijke dierziekten het voor een effectieve aanpak juist van belang is dat alle betrokken partijen zich houden aan de maatregelen die nodig zijn ter preventie en bestrijding van een ziekte. Tevens gaat het om nationaal aanvullende regels bij Europese regels. Het is daarom logisch om nationaal, net als op Europees niveau, te kiezen voor het instrument 'regelgeving'.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De Europese regels in de diergezondheidsverordening zijn op hoofdlijnen gelijk gebleven aan de oude regels. Hetzelfde geldt voor de nationale regels. Op deelonderwerpen zijn er echter wel veranderingen ten opzichte van de oude situatie. Deels volgen deze rechtsreeks uit de Europese regels. Zo moeten siervogels die naar andere lidstaten verplaatst worden voortaan een diergezondheidscertificaat krijgen en moeten houderijen waar paarden staan geregistreerd gaan worden. Deels zijn er ook wijzigingen in de nationale regels ten opzichte van de oude situatie. Zo kunnen houders van schapen en geiten voortaan zelf kiezen wanneer in het jaar de dieren gevaccineerd worden als dit maar uiterlijk 3 weken voor de dekking of inseminatie wordt gedaan. Wel moeten houders voortaan bijhouden wanneer de dieren gedekt of geïnsemineerd zijn. In paragraaf 5.3. van de toelichting bij het besluit wordt nader ingegaan op de gevolgen van de nieuwe nationale regels.